

Vũ Trọng Phụng

Thạch Lam chưa biết kéo cánh với bồi và lính tập

Tác giả ký dưới bút danh: Thiên Hư

Dường như Vũ Trọng Phụng không ưa gì tờ báo Phong Hóa (do nhóm Tự Lực Văn Đoàn chủ biên), và anh em Nhất Linh, Khái Hưng, nên thẳng tay công kích, không một chút e dè. Hai bài viết dưới đây được in cùng một lúc trên tờ Hải Phòng tuần báo. Mời các bạn đọc để thấy thời nào cũng có những cuộc bút chiến dù cùng đi trên một con đường...

Mục "Cuộc điểm báo" trong Phong hóa số 113 vừa rồi, trong khi muốn bêu ông Tứ Ly về cái tội lôi cổ hiên giả ra đâm chém ghê gớm đến nỗi cổ hiên giả bị vỡ đầu sát tai không còn ai nhận được mặt nữa, ông Thạch Lam sợ thua trận, đã phải buộc tội cho ông Lãng Nhân ba điều:

"Điều thứ nhất, khinh người đi lính tập, điều thứ hai, khinh người đi làm bồi, điều thứ ba khinh mạn độc giả."

Ông Lãng Nhân vốn có viết cho báo Nhật tân. Nếu độc giả của báo N.T. toàn là bồi và lính tập cả thì lời buộc tội của ông

Thạch Lam cũng nguy hiểm thay và tờ báo có tôn chỉ bình dân (?) là tờ báo P.H. chắc sẽ lôi về phe mình được hết các ông bồi và lính tập đương đọc Nhật tân quay sang đọc Phong hóa. Chắc ông Thạch Lam cho rằng đánh bằng cái miếng phân vua ấy là hại được bên địch nên ba điều buộc tội, ông cho nhà in xếp bằng chữ đậm nét hơn.

Nếu đọc giả N.T. không là bồi và lính tập cả thì P.H. cũng đã nịnh được số đông bồi và lính tập độc giả của mình.

Ông Thạch Lam là người có thủ đoạn đấy chứ !

Song tôi muốn đọc giả rõ tại làm sao ông Lãng Nhân đã... phạm mấy cái tội tày đình đó.

Đầu đuôi câu chuyện là thế này :

Ông Tứ Ly muốn chê ông Nguyễn Trọng Thuật dốt. Nhưng trong khi chê người, ông Tứ Ly cũng... dốt. Thấy ngang tai, ông Lãng Nhân phải ngăn lòng kiêu ngạo của ông Tứ Ly. Vốn hiếu thắng, ông Tứ Ly cãi quanh cãi quẩn rồi lấy giọng của bồi và lính tập ra cười trù. Bực mình, ông Lãng Nhân bảo ông Tứ Ly có họ với với bồi và lính tập. Thế là ông Thạch Lam buộc tội ngay ông Lãng Nhân : khinh bồi, lính tập, và độc giả.

Tuồng như Phong hóa xưa nay vẫn hết lòng kính trọng các ông bồi và lính tập vậy. Nào có thể cho !

Những bài vở và tranh vẽ mà P.H. dùng để bôi nhọ lính tập thế nào, các ông lính tập đã đọc cả. Còn về phần các ông bồi thì, để

tôi xin dẫn ngay đoạn văn của ông Tú Ly viết trong số báo mới đây để tổng công kích ông Lãng Nhân là dịch Héraclite sai (?): Ông làm tôi lại nhớ lại câu "nhà nước có lắm đầu bò" mà có người dịch là "maison l'eau beaucoup tête boeuf."

Ông Tú Ly thì lôi cái đốt của các ông bôi ra chế nhạo, mà ông Thạch Lam lại viết văn sùng bái các ông bôi hết sức, đó là điều thất sách của báo P.H.

Nếu trước khi đốt trầm lên để tỏ lòng ngưỡng mộ các ông bôi, ông Thạch Lam đã dặn trước ông Tú Ly rằng : "Anh đừng có đụng đến các ông bôi, đó là những vị thần thánh bất khả xâm phạm, và là độc giả của ta " thì P.H. đã thành công nổi trong cái việc to lớn đó, và đã chẳng tiền hậu bất nhất.

Nhưng P.H. vẫn trọng các bôi lắm, nên trong một số vừa đây có đăng ở mục "vui cười" :

Tên Tây

Một anh bôi được nghỉ, về chơi quê, khoe:

- Này các bác ạ, tên annam nghe có lủng củng, các bác cũng nên cải tên tây như tôi, nghe nó hay hơn.

- Thế tên tây bác là gì?

- *Hay lắm ! ông chủ đặt cho tôi là... **Mặc-mít-toòng !***